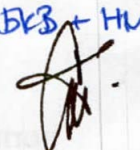

19 XI 96
BKS + HM

Poštovani kolega/koleginice

Obaveštavamo Vas da Jugoslovensko udruženje za političke nauke i Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu organizuju raspravu :

NOVEMBARSKI IZBORI U SRJ

Rasprava će se održati u [utorak] 26. novembra 1996] godine, na Fakultetu političkih nauka (Jove Ilića 165, nastavnički klub), sa početkom u 10 h.

Na skup su, pored naučnih radnika sa fakulteta i naučno-istraživačkih instituta, pozvani i predstavnici značajnijih političkih stranaka. Skup će otvoriti dekan FPN, a uvodna izlaganja će podneti profesor **r učina Vasović** predsednik Jugoslovenskog udruženja za političke nauke, i **r adimir Goati** naučni savetnik u Institutu društvenih nauka.

Osnovni cilj rasprave je da se da naučno-stručna analiza rezultata ovogodišnjih izbora. Višestranački izbori u svakoj savremenoj pluralističkoj demokratiji predstavljaju važan politički događaj. Rasprava bi, po našem mišljenju, trebalo da odgovori i na pitanje kakav uticaj rezultati novembarskih izbora imaju na odnose političkih snaga u zemlji i perspektive demokratizacije našeg društva. Svesni smo da će za sveobuhvatniju i dublju analizu izbornih procesa i rezultata biti verovatno potrebno duže vreme, ali od analitičara našeg političkog života javnost očekuje da iznesu svoje prve ocene i preliminarne analize (s obzirom da će konačni rezultati drugog izbornog kruga najverovatnije biti zvanično poznati neposredno pred održavanje našeg skupa).

Bez namere da sužavamo ili zatvaramo listu mogućih pitanja za raspravu predlažemo da se rad skupa usredsredi na sledećih nekoliko najznačajnijih problemskih krugova.

Prvo, s obzirom da se izbori ne mogu razumeti i vrednovati nezavisno od političkog sistema čiji su oni sastavni deo, neophodno je situirati ih u stanje šireg društvenog i političkog konteksta i trenutak u kome se nalazi politički život u zemlji. U tom smislu je potrebno kritički i objektivno sagledati formativnu i legitimirajuću ulogu višestranačkih izbora u procesima uspostavljanja i konsolidacije institucija parlamentarne demokratije kod nas. Izbori nisu samo sredstvo za obnavljanje ili smenu upravljačkog političkog sastava (političkih elita), već u savremenim demokratskim društvima i prilika za javnu proveru legitimnosti poretka. Zato je ključno društveno i teorijsko pitanje kakva je uloga izbora pre svega sa stanovišta njihovog uticaja na kvalitet vršenja vlasti. Sledeće važno pitanje iz ovog domena je uticaj rezultata novembarskih izbora na međusobne odnose u sistemu organizacije vlasti (lokalni, republički i savezni nivo). I najzad, da li i u kojoj meri ovi izbori i njihovi rezultati utiču na povećanje nivoa participacije građana u političkom životu društva.

Drugi važan problemski krug čine pitanja samog **izbornog sistema**, odnosno normativno-institucionalni okvir unutar koga se odvijaju izbori. To je kompleks proceduralno-demokratskih "izbornih pravila igre". Kod nas, kao uostalom i u svetu, u primeni su bila različita rešenja u pogledu izbornog modela (većinski, proporcionalni ili mešoviti). I ostali uslovi izborne utakmice mogu u znatnoj meri da određuju izborne šanse. U tom pogledu bi vredelo analizirati recimo efekte promena izbornih jedinica, ili pravila koja regulišu pristup izbornih aktera medijima, na ostvarene izborne rezultate.

Najzad, treću i možda najvažniju determinantu izbora čini odnos **između političkih stranaka i izbornog ponašanja biračkoga tela**. Političke stranke (partije) su ključni akteri demokratskih izbora. Osnovno pitanje za raspravu je u kojoj meri partijsko-političke podele i njihove koalicije korespondiraju osnovnim linijama socijalnih (generacijskih, vrednosnih, interesnih, ideoloških, kulturno-istorijskih, obrazovnih, profesionalno-radnih, nacionalnih i drugih) podela. Značajno je utvrditi relacije i način na koji partije izražavaju složenu političko-kulturnu i interesnu mapu društva. Od kvaliteta političkih partija (njihove snage, organizovanosti i programskog profila) u velikoj meri zavisi i politički kvalitet izborne borbe. Primenjene izborne (i koalicione) strategije, kao i nastup stranaka u javnosti (politički marketing i način vođenja izborne kampanje) snažno utiču na razvoj demokratske političke kulture. To je posebno važno za društva koja su na putu promena od autoritarnih u demokratske sisteme i u kojima su izbori, po pravilu, ne samo prilika za intenzivno učenje demokratije, već i za konstituisanje demokratskog javnog mnjenja i podizanje nivoa opšte demokratske političke kulture. Sa stanovišta analize neposrednog izbornog ponašanja biračkoga tela vredelo bi analizirati promene u obimu i vrstama podrške i identifikacije sa postojećim političkim partijama, na jednoj, kao i fenomene (rastuće ili značajne) izborne apstinencije, na drugoj strani.

Naravno, ovo su samo neka od mogućih pitanja za raspravu. Interesantno i značajno bi bilo, takođe, porediti rezultate naših izbora sa gotovo istovremeno održanim parlamentarnim i predsedničkim izborima u nekim susednim zemljama.

Visoko uvažavajući Vaše poznavanje izborne problematike, pozivamo Vas da prisustvujete skupu i uzmete učešće u raspravi.

U prilogu dostavljamo listu pozvanih učesnika.

Očekujući Vaš odziv, srdačno Vas pozdravljamo.

Predsednik Jugoslovenskog
udruženja za političke nauke

/Prof.dr Vučina Vasović/

Dekan
Fakulteta političkih nauka

/Prof.dr Vukašin Pavlović/

LISTA POZVANIH UČESNIKA

Institut društvenih nauka

✓ Bačević Ljiljana
✓ Goati Vladimir
✓ Mihajlović Srećko

✓ Pantić Dragomir
✓ Slavujević Zoran
✓ Vukomanović Dijana

Institut za evropske studije

✓ Kovačević Đuro

✓ Samardžić Slobodan

Institut za filozofiju i društvenu teoriju

Golubović Zaga

✓ Mićunović Dragoljub

Institut za političke studije

Antonić Slobodan

Branković Srba

Pravni fakultet

✓ Lilić Stevan

✓ Nikolić Pavle

Filozofski fakultet

✓ Kuzmanović Bora

Lazić Mladen

Srpska akademija nauka i umetnosti

✓ Fira Aleksandar
✓ Jovičić Miodrag

✓ Stanovčić Vojislav
Tadić Ljubomir

Fakultet političkih nauka

✓ Damjanović Mijat
✓ Krstić Zoran
✓ Matić Milan
✓ Pavlović Vukašin
Podunavac Mišan

✓ Stojiljković Zoran
✓ Štambuk Vladimir
✓ Vasović Vučina
Vujačić Ilija

Novi Sad

Pajvančić Marijana, Pravni fakultet

Crna Gora

✓ Blagojević Slobodan, Ustavni sud
Lukić Slavko, Pravni fakultet
Pavićević Veselin, IEI, Ekonomski fakultet
Vujošević Vojo, IEI, Ekonomski fakultet

Predstavnici političkih stranaka

SPS - Dačić Ivica

SPO- Kovačević Ivan

ND - Lazarević Radivoje

DS - Slobodan Vuksanović

JUL- Vulin Aleksandar

DSS - Jovanović Milorad

DC- Tošić Desimir

SRS - Vučić Aleksandar